

บทที่ 8

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา: การประเมินตนเอง

1. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี

เงินได้พึงประเมินที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประจำปี ได้แก่ เงินได้พึงประเมินตาม มาตรา 40(5)-(8) แต่ไม่รวมถึงเงินกินเปล่า เงินช่วยค่าอา การ เงินค่าซ่อมแซม ค่าแ ห่งอาคารหรือ โรงเรือนที่ได้รับกรรมสิทธิ์

วิธีคำนวณ แบบที่ 1

เงินได้พึงประเมิน ม.40(5)-(8) ที่ได้รับตั้งแต่ ม.ค.-มิ.ย.	xx
หัก ค่าใช้จ่ายตามกำหนดกฎหมาย	xx
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	xx
หัก ค่าลดหย่อนครึ่งหนึ่งตามกำหนดกฎหมาย	xx
เงินได้สุทธิ	xx
จำนวนเงินภาษีประจำปีตามอัตราภาษี	xx

วิธีคำนวณ แบบที่ 2

เงินได้พึงประเมินตาม ม.40(5)-(8) ตั้งแต่ ม.ค.-มิ.ย.	xx	(1)
ภาษี = $5/1000 \times$ จำนวนเงินตาม (1)		
ชำระภาษีประจำปีตามจำนวนเงินภาษีที่คำนวณตามแบบที่ 1 หรือแบบที่ 2 ที่มีจำนวนเงินสูงกว่า		

2. การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสิ้นปี

ตัวอย่างที่ 2 นายคมกริช นางแชมป์ญ เป็นสามีภรรยาชอบด้วยกฎหมาย และอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี 2560 ทั้งสองมีบุตรด้วยกัน 4 คน

คนที่ 1 คมคาย เกิด พ.ศ.2536 เรียนอยู่ในระดับปริญญาตรีใน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

คนที่ 2 คมเคียว เกิด พ.ศ.2543 ไม่ได้ศึกษาและอาศัยอยู่กับบิดา มารดา

คนที่ 3 บรันดี เกิด พ.ศ.2538 สำเร็จการศึกษาในระดับ ปวส. ทำงานที่ธนาคารกรุงไทย จำกัด ได้รับเงินเดือน ๆ ละ 12,000 บาท

คนที่ 4 วิสกี เกิด พ.ศ.2539 เรียนอยู่ในระดับปริญญาตรี มีเงินได้จากการถูกรางวัลสลากกินแบ่งรัฐบาล 300,000 บาท ในปีภาษี 2560 นายคมกริช นางแชมป์ญ มีรายได้ดังนี้

นายคมกริช

1. รัฐบาลจ่ายเงินเดือนๆละ 40,000 บาท จ่ายเงินเข้ากองทุนบำเน็จบำนาญข้าราชการ(กบข.) ในอัตรา 3% ของเงินเดือน (ถูกหักภาษี ณ ที่จ่ายเดือนละ 1,000 บาท)
2. ค่านายหน้าขายบ้านพร้อมที่ดินที่ได้รับจากบริษัท A 100,000 บาท (ถูกหักภาษี ณ ที่จ่าย 10,000 บาท)
3. ดอกเบี้ยเงินฝากประจำจากธนาคารพาณิชย์ 200,000 บาท (ถูกหัก ณ ที่จ่าย 30,000 บาท)
4. ได้รับเงินค่าสอนพิเศษให้กับนักเรียนระดับปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ อุรธานี เป็นเงิน 200,000 บาท

นางแชมป์ญ

1. ได้รับเงินเดือนจากบริษัทสามมิตร จำกัด เดือนละ 30,000 บาท (ถูกหัก ณ ที่จ่ายเดือนละ 1,000 บาท)
 2. จ่ายเงินเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ 15,000 บาท
 3. รายได้จากการทำงานเช่าอาคารสำนักงาน จากบริษัท กรุงเทพประกันชีวิต เดือนละ 100,000 บาท(ถูกหัก ณ ที่จ่ายเดือนละ 5,000 บาท)
- นายคมกริชและนางแชมป์ญได้ประกันชีวิตไว้กับบริษัทไทยประกัน อายุกรรมธรรม์ 12 ปี จ่ายเบี้ยประกันคนละ 15,000 บาทต่อปี บริษัทให้มูลนิธิสายใจไทย 200,000 บาท

วิธีที่ 3 (สามีภรรยาชำระภาษีแยกต่างหากกันจากเงินได้ของแต่ละฝ่าย)
สามี (นายคมกริช)

เงินได้พึงประเมิน ม.40(1) สามมี	480,000
หัก เงินที่จ่ายเข้า กบข.	<u>14,400</u>
คงเหลือ	465,600
เงินได้พึงประเมินน ม.40(2)	<u>100,000</u>
รวมเงินได้ตาม ม.40(1) +(2)	565,600
หัก ค่าใช้จ่าย 50%	<u>100,000</u>
เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย	465,600-----(1)
ดอกเบี้ยเงินฝากประจำธนาคาร	200,000-----(2)
รวมเงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	665,600

หัก ลดหย่อน

ผู้มีเงินได้	60,000	
บุตรคนที่ 1	30,000	
บุตรคนที่ 2	30,000	
บุตรคนที่ 4	30,000	
เบี้ยประกันชีวิต	15,000	<u>165,000</u>
เงินได้ก่อนหักบริจาค		500,600
หัก บริจาคเพื่อการกุศลฯ		50,600
เงินได้สุทธิ		<u>450,600</u>

ภาษีสิ้นปี	22,560
คำนวณภาษีอัตราก้าวที่ $(100,000 + 200,000) \times .005$	1,500
นายคมกริชต้องเสียภาษีสิ้นปี	22,560

หัก ภาษีหัก ณ ที่จ่าย จาก

ค่านายหน้า 10,000

เงินเดือน 12,000

ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 30,000 52,000

ได้เงินคืน 29,440

ภรรยา (นางแซมเปญ)

เงินได้ตามม.40(1) ภรรยา 360,000

หัก เงินที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ (ส่วนที่เกิน 10,000 บาท) 5,000

เหลือ 355,000

หัก ค่าใช้จ่าย 50% 100,000

เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย 1..... 255,000

เงินได้พึงประเมินตาม ม.40(5) 1,200,000

หัก ค่าใช้จ่าย 30% 360,000

เงินได้หลังหักค่าใช้จ่าย 2 840,000

เงินได้หลังหักค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น ① + ② 1,095,000

หัก ลดหย่อน

ผู้มีเงินได้ 60,000

บุตรคนที่ 1 30,000

บุตรคนที่ 2 30,000

บุตรคนที่ 4 30,000

กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	10,000	
เบี้ยประกันชีวิต	15,000	<u>175,000</u>
เงินได้ก่อนหักบริจาค		920,000
หัก บริจาคเพื่อการกุศลฯ		92,000
เงินได้สุทธิ		828,000
ภาษีสิ้นปี		80,600
คำนวณภาษีอัตราคงที่ $1,200,000 \times .005$		6,000
ต้องเสียภาษี		80,600
หัก ภาษี ณ ที่จ่าย จาก		
เงินเดือน	12,000	
ค่าเช่าอาคาร	60,000	<u>72,000</u>
ชำระเพิ่ม		8,600

คำถามท้ายบทที่ 8

1. การชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่มีวิธี
2. ให้ระบุประเภทของเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีครึ่งปี
3. ให้ระบุแบบที่ใช้ยื่นชำระภาษีบุคคลธรรมดาสิ้นปี
4. ให้ระบุกรณีที่สามารถผ่อนชำระภาษีบุคคลธรรมดาได้
5. ให้ระบุสถานที่ยื่นแบบรายการเพื่อชำระภาษีเงินได้
6. นายสมนัส – นางซอนญา สามีภรรยา มีบุตร 4 คน ดังนี้
 1. บุตรคนที่ 1 อายุ 25 ปี กำลังศึกษาอยู่สถาบันราชภัฏอุดรธานี ได้รับเงินปันผลจากธนาคารกรุงเทพจำกัด 100,000 บาท ในปีภาษี 2561
 2. บุตรคนที่ 2 อายุ 18 ปี กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยต่างประเทศ และไม่มีเงินได้
 3. บุตรคนที่ 3 อายุ 17 ปี กำลังอยู่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้รับเงินรางวัลจากการแข่งขันชกมวยสากลสมัครเล่นจากกองทัพบก 50,000 บาท ในปีภาษี 2561
 4. บุตรคนที่ 4 อายุ 15 ปี กำลังศึกษาอยู่โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล และได้เงินบริจาคให้โรงเรียนที่ตนเรียนอยู่ 2,000 บาท ในปีภาษี 2561 ตลอดปี 2561 นายสมนัส และนางซอนญา มีรายได้ดังนี้
 - นายสมนัส ทำงานรัฐวิสาหกิจแห่งหนึ่ง มีเงินเดือน ๆ ละ 20,000 บาท ในเดือนมิถุนายน 2561 ได้รับโบนัส 200,000 บาท และได้รับเงินค่าเช่าอาคารพาณิชย์จากบริษัทดวงกมล เดือนละ 30,000 บาท
 - นางซอนญา ได้รับเงินจากการแสดงละครโทรทัศน์ให้กับบริษัท กันตนา 500,000 บาท ในเดือน พฤษภาคม 2555 และอีก 500,000 บาท ในเดือน ธันวาคม 2561 นอกจากนั้นนางซอนญายังมีเงินฝากประจำธนาคารกรุงไทย จำกัด ประเภท 12 เดือน

5,000,000 บาท ณ 1 มกราคม 2561 ได้รับดอกเบี้ยในอัตรา 10% ต่อปี

- ในเดือน พฤศจิกายน 2561 นางซอนญา ได้รับเงินค่าลิขสิทธิ์ในบทประพันธ์จากสำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์ จำกัด เป็นเงิน 400,000 บาททั้งนางซอนญา และนายสมนัส ได้ทำประกันชีวิตไว้กับบริษัท ประกันชีวิตในเมืองไทย อายุกรมธรรม์ 15 ปี จ่ายเบี้ยประกันคนละ 12,000 บาท ต่อปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2555 ในเดือน ธันวาคม 2561 นายสมนัสได้บริจาคโทรทัศน์สีให้วัดป่าบ้านตาด 4 เครื่อง ราคาเครื่องละ 10,000 บาท

คำสั่ง

1. ใครมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาครึ่งปี และจำนวนเท่าใด (ให้แสดงการคำนวณประกอบคำอธิบาย)
2. จำนวนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตอนสิ้นปี ของนายสมนัส และนางซอนญา (ใช้วิธีแยกคำนวณ และเสียภาษีต่างหากจากกัน)